

v disciplinarno preiskavo učitelstvo na Raki. Povod gonil je bilo razširjenje šole in ustanovitev Sokola, ozir. prosvetno delo učitelstva na eni strani, na drugi pa osebno sovraštvo. Boj proti učitelstvu je pričel župnik M. Š. To je mož, ki bi za svojo preteklost in za svojo sedanjost zaslužil pošteno porcijo. Finžgarjevih korobačev. Prižnica, razni shodi, časopisi, izpraševanja, pobiranje podpisov — vse mu je bilo dobrodošlo, da je lahko blatil učitelstvo. Celo tri dni pred discipl. preiskavo je pisal v »Slovenca« laži, ki jih je imel priliko ugotoviti sam vodja preiskave. Sedanji župan Al. Š. in sedanji predsednik krajnega šol. sveta J. V. na sta pri občinskih volitvah kandidirala za županski stolec z letaki: »Če hočete, da se doklade ne povišajo, če hočete, da se polovica učiteljev odpravi, ki jih je preveč, vrzite kroglico v prvo škatlico, da vam ne bo treba toliko davka plačevati za gospodo, ki ima mastno plačo, dela pa cel teden toliko, kolikor ti ubogi kmet en sam dan.« — In romala je pritožba za pritožbo v Ljubljano: »Polovico učitelstva na Raki je odveč!« Ker niso pritožbe nič zalegle, poslušili so se proti učitelstvu najpogostejšega sredstva, obrekovanja in laži. Poklicali so na pomoč še pro-nalega kaplana, ki stanuje v hlevu in že pet let ne mašuje, ker je bil zaradi pijančevanja suspendiran, da jim je pomagal sestavljati pamflete. — Ta četvorica je torej nastopila proti učitelstvu z najostudnejšim orožjem, z lažjo, ker ni pričakovala, da bo prišlo do kake preiskave. Ko so bili ti možakarji pozvani, naj pošlje vsak svojo izjavo proti učitelstvu in da naj navedejo priče, ker je uvedena proti učitelstvu disciplinarna preiskava, se niso upali podpisati sumničeni s svojimi imeni in so se skrili v varno zavetje »županstva«. — Župnik je v »Slovenca« odklonil preiskavo, češ, samo naši zahtevji naj se ugotovi: polovico učiteljev stran! — Zakaj se je neki bal preiskave? Zato! — Učitelstvo se je na ni balo, in jo je samo potem spomenice zahtevalo, ker je hotelo razkrinkati inuake, ki izza grma streljajo. Dne 4. in 5. t. m. se je vršila preiskava. Od nasprotnikov predlagane priče so ali izostale, ali pa so izpovedale učitelstvu v prilog. Za nekatera sumničena na niti prič niso predlagali. — Učitelstvu je bilo na razpolago nešteto prič iz obeh tamošnjih strank in iz vseh stanov. Značilno je posebno to, da se je ponudil za pričo celo katehet g. M. St., ki je politični nasprotnik učitelstva, a pravi in od vseh, tudi od svojih stanovskih tovarišev globoko spoštovan duhovnik. Brez ozira na desno in levo je nastopil pri preiskavi zoper laž in obrekovanje onih »mož«, ki so sami tik do preiskave trdili, da nima nihče nič osebno proti učitelstvu, ampak da se bojujejo samo proti previsokemu številu učitelstva. Ena njihovih glavnih prič je izjavila, ko je bila zaslišana: »Nimam nič proti učitelstvu, imam vse rad, samo polovica jih je preveč.« — Na kakšni podlagi so bila sumničena, naj se razvidi iz tega, da je učitelstvo predlagalo za pričo celo župana, svojega praganjalca. — Preiskava je torej potrdila staro resnico, da je človek največja bestija na svetu, zmožna škodovati svojemu bližnjemu, upogablajoča pri tem najostudnejša sredstva, da le zadosti svojemu osebnemu ali političnemu sovraštvu. — Za učitelstvo je bilo skrajno poniževalno, da se je moralo zagovarjati proti sumničeni, pod katera se ni upal postaviti nihče svojega imena. — Učitelstvo je torej oprano! Ali pa je to zanižanje zadoščenje? Nikdar ne! Pravimo: Če je

okrajni šolski nadzornik in kot domoliub, deželni poslanec krajski.

V teh letih (1869.—1871.) smo z veseljem pozdravili nove šolske zakone, državne in deželne; učili se jih in odbravali ter branili jih pred napadi od strani duhovščine, ki je naravno hvalila svojo staro šolo, pri kateri je imela odločilno besedo. Zametavala je nove zakone, s katerimi se napež ni mogel sprijazniti, tudi vsi škofje z nižjo duhovščino vred ne. Izjemo je delal takrat škof Pogačar, bivši urednik cerkvenega lista »Zgodnja Danica«; in izjema so bili tudi tisti katehete, ki so ostali tudi v novi dobi šolski voditelji, profesorji ali okrajni šolski nadzorniki.

Na idrijski šoli je bilo takrat živahno življenje. Učitelji smo bili pravi tovariši, zvesti drug drugemu. Učil nas je osobito Stegnar, ki je kot bistroumen šolnik vse prekosil. V smislu novega učnega in šolskega reda smo imeli redne domače učiteljske konference, pri katerih je bilo čez vse poučno, živahno, instruktivno debatanje, brez vsake osebne mržnje.

(Dalje prihodnjič.)

I. Lapajne.

učitelstvo čisto, popolno zadoščenje, če je krivo, najstrožjo kazen! Isto zahtevamo za nasprotnike učiteljstva, kajti če družega niso dosegli, vzeli so mu ugled, ki ga je imelo do sedaj! Na tem mestu naj bo podana splošna izjava, da se učitelstvo nikdar več ne bo hotelo zagovarjati proti sumničeni, za katera ne bo hotel nihče prevzeti odgovornosti. Brezpogojno zahtevamo kazen za obrekovanje, drugače se bomo upali trditi, da ne samo pri prosvetnem delu, ampak celo pri uradno dokazani kraji časti ne najde učitelstvo zadoščenje v svojih predpostavljanih. Stanje postaja od dne do dne neznosnejše!

— **Trgovec in posestnik g. Rus Franc v Loškem potoku.** daroval je v počaščenje spomina svojega sina Franceta, slušatelja medicine za revne učence tuk. šole znesek 2000 K. V imenu revnih šolariev se mu podpisani za ta velikodušni dar najsrčneje zahvaljuje. Voditeljstvo šestrazredne ljudske šole v Loškem potoku, 19. aprila 1922, **Ferdo Wigele,** šolski voditelj.

— **Boj alkoholu — doma.** Zadnje čase se je mnogo govorilo in pisalo o boju proti alkoholu. Jaz sam sem razmišljal o tem prevažnem vprašanju, o tem molohu, ki ubija duh in energijo našega itak po drugih epidemijah (jetika, španska) decimiranega naroda. Za boj proti brezmejnemu uživanju opojnih pijač je moralna dolžnost slehernega, ki ljubi svoj dom, svoj narod, da stavi vse svoje moči na razpolago. Mislim, da je pač vsakemu še znano kako so se Angleži prisvojili svoje bogate kolonije. Tu je za učitelja na deželi hvaležen posel. Kje naj začnem boj? Ali zadoštuje, da otroke poučim o zleh posledicah uživanja alkohola? Veliko uspeha menda ne bo! Ali ima statistika, ki jo moramo voditi kak pomen? Ne, ker ni zanesljiva! Da dosežemo uspehe v tem boju, začnimo ga tam kjer je izvir, kjer otrok največkrat se seznanja z alkoholom. In kje je to? Poznam kraj na Gorenjskem kjer je, rekel bi skoro, vsaka šesta hiša žganjarna in nič bolje ni drugje. Nekoč sem šel preko polja. Na njivi sta mož in žena kopala, a tri leta staro dete je iz košare potegnilo steklenico žganja in pilo. Opozoril sem starše, pogledala sta otroka in se mi smejala, rekoč: »To bo otroka še pogrelo.« Molčal sem in šel dalje. Drugi slučaj: neki materi se je mudilo na polje a dete v zibelki je plakalo. Vila je žganja v otrokovo steklenico in dala piti otroku. Seveda je otrok »ajal« dva dni. Našel bi še mnogo drastičnih slučajev ali vem, da jih tovariši iz svoje okolice morda več vedo. S tem hočem pokazati, da ima v največjih slučajih dom na vesti to narodno bol in ne učitelj kot se je izrazil nekdo na nekem shodu v Ljubljani. Seveda je dotičnik izjeme radi hudomušnosti to svojo črno trditve razgrnil nad vse učitelstvo. Teda! dom na deželi je največ kriv zato je pa učiteljeva dolžnost, da je šola v vednem kontaktu z domom ampak ne samo na papirju temveč v resnici. Res je, da je ljudstvo sovražno razpoločeno napram šoli. To nas pa ne sme strašiti, da svoje dobre namene opustimo. Skličimo dvakrat na leto roditeljske sestanke kjer se medsebojno spozna. Drži naj se kratka predavanja, odgovarjajoča namenu sestanka, a potem naj sledi izmenjava misli med učitelstvom in stariši. S temi sestanki sigurno paraliziramo vse huiskanje proti šoli, seveda če nič ne storimo potem ne se tudi ni treba izeziti češ: »Taki so, pa taki.« Teda, da preidem k svoji zadači ne zabimo, da pri takem sestanku obravnavamo tudi alkoholno vprašanje s tem, da kažemo na drastične primere. Če smo roditelji uverili o zlu uživanja alkohola tedaj izvijmo iz njih obliubo, da bodo odslej strogo varovali pred pitjem svoje otroke, kar bo tudi vodstvo statistike imelo pomen a za učitelja samega, ki bo zaznal uspehe bo veliko zadoščenje, da je nekaj dobrega napravil.

— **Fran Lavrič,** nadučitelj v pokouju, je 14. t. m. umrl v Mokronogu na Dolenjskem. Rodil se je 29. dec. 1839. v Loškem potoku ter služboval v Starem Logu in Sp. Logu. L. 1864. je dobil službo učitelja in organista v Škocijani pri Mokronogu, kjer je ostal do l. 1902., ko je bil upokojen. Lavrič je bil učitelj stare šole, dobričina in veseljak, da se je moral vsakdo zabavati v njegovi družbi. Bil je izborni sadjar, zaradi tega večkrat pohvaljen od vlade. V Škocijani je imel uzoren šolski vrt in čebelnjak, da daleč na okrog ni bilo takega. Svoje otroke je vse dobro oskrbel in je 1916. l. praznoval zlato poroko. Bodi blagemu možu, ki nas je tolikokrat razveseljeval s svojim neizčrpnim humorjem: časten spomin med nami!

— **Pogreb pokojnega nadučitelja Lavriča** se je vršil v Mokronogu na Veliki petek ob 5. uri popoldne. Bil je naravnost

ogromen in veličasten, svedok, kako naše ljudstvo spoštuje in ljubi dobre učitelje. Iz Škocijana se je pripeljalo do 20 voz nekdanjih učencev in čestilcev pokojnega učiteljskega starine. Pokopal ga je škocijanski župnik ob asistenci mokronoške duhovščine. Ob odprtem grobu mu je govoril medicinec Marjetič, a mokronoški pevci so mu zapeli dve pretresljivi žalostinki. Have, anima pia!

— **Naš tovariš Slavko Osterc,** strok. učitelj na meščanski šoli v Celju, vzbuja kot glasbenik v zadnjem času vedno več pozornosti in zavzema, ko spoznamo pobilže njegova dela, gotovo ugledno mesto med slovenskimi komponisti. Prvikrat se je predstavil kvartetom ob priliki zadnjega koncerta kvarteta »Zika«, ki je izvajal Osterčev menuet. Skladba, pisana v popolnoma modernem slogu, je žela velik uspeh in je poklonilo občinstvo skladatelju v priznanju laborov venec. Vsi celjski, mariborski in drugi listi so imeli iako laskava poročila o tej kompoziciji. Dne 22. t. m. bo izvajala mariborska vojaška godba pod vodstvom kapelnika Herzoga Osterčevu sinfonično sliko »Krst pri Savici«. Na podlagi teh motivov je zložil Osterc istoimensko opero, ki jo je že predložil mariborskemu gledališču, ter jo bomo čuli menda že v prihodnji gledališki sezoni. Poleg tega ima tov. Osterc izgotovljeno še eno sinfonijo in več manjših del. Kakor smo čuli, priredita letošnjo jesen Risto Savin in Osterc sinfonični koncert, ki bo imel na programu le njihova dela. Tovarišu Ostercu čestitamo k njegovemu uspehu. Ter ga bomo spremljali s ponosom na potu njegovega glasbenega delovanja. — in —

— **Preskrbnine po umrlih aktivnih in umirovjenih civilnih in vojaških uslužbenih.** Na pristojnem mestu smo doznali, da vlagajo svoji aktivnih in umirovjenih, civilnih in vojaških uslužbenih pogosto svoje nezadostno opremljene prošnje za nakazilo preskrbnine pri delegaciji ministrstva financ. Da se pospeši nakazovanje preskrbnin, naj svoji po umrlih civilnih aktivnih in umirovjenih drž. nastavljenih vlagajo pismene prošnje za nakazilo posmrtnine, vdovnine in vzgojnine, vdovske odpravnine in sirotnine na ono nakazilo oblastvo, kateremu je bil umrl uslužbenec, dokler je bil aktiven, podrejen, oziroma onemu oblastvu, ki ga je upokojilo (pri učitelstvu viš. šol. svet). Svoji po bivših Avstro-ogrskih vojaških uslužbenih naj vlagajo prošnje na tuk. oddelek za socialno skrb, svoji po orožnikih pa na tuk. komando V. orožniške brigade. Prošnje za nakazilo posmrtnine, vdovnine in vzgojnine je opremiti s sledečimi prilogami: 1. mrtvaški list, 2. poročni list, 3. potrdilo župnega urada, da sta zakonska do smrti živeła v zakonski zvezi, 4. krstne liste (matične izpiske) otrok, 5. potrdilo županstva, da so otroci nepreskrbljeni in v polni oskrbi matere. Če bi ne bilo vdove ali zakonskih potomcev, ki so se nahajali v oskrbi umrlega, po umrlem uslužbencu se sme izplačati posmrtnina tudi drugim osebam, ki dokažejo da so stregle umrlemu pred njegovo smrtjo ali plačale pogrebne stroške iz svojega. V tem slučaju je predložiti prošnji mrtvaški list, saldiranje račune o pogrebni stroški ali pa potrdilo župnega ali občinskega urada ali zdravnika, ki je pokojnega zdravil, da je prosilec stregel umrlemu pred njegovo smrtjo. Vdova po državnem uslužbencu, ki se zopet poroči, si lahko obdrži vdovnino za slučaj, da zopet postane vdova ali pa si da izplačati odpravnino. Prošnji za vdovninsko odpravnino je priklopiti poročni list. Prošnjam za sirotnino je priklopiti: 1. mrtvaški list očeta in matere, 2. poročni list staršev, 3. če se je mati zopet poročila, poročni list ali dokaz, da mati ne sme dobiti preskrbnine, 4. krstne liste otrok, 5. odlok, s katerim je bila materi eventuelno nakazana preskrbnina, 6. varuški dekret, če niso bile sirote za polnoletne spoznane, 7. če je oče umrl v aktivni službi je v prošnji navesti tudi njegov službeni položaj, če je umrl v pokoju, je priklopiti prošnji njegov mirovinski dekret, 8. potrdilo, da je sirota nepreskrbljena in v oskrbi varuha. Prošnje morajo biti kolokovane s kolkom à 2 Din, priloge pa s kolkom à 50 para, če niso že kot listine opremljene s kolkom večje vrednosti.

— **Dvorazredna osnovna šola v Lescah** je odposlala dne 1. aprila tega leta za Jugoslovensko Matico nabrano svoto do šol. mladini 814 K in nad 3000 obrabljenih poštinih znamk in kolekov. Zaveda se, da v istem smislu bode vedno delala a za drugo ne, ker odrastli a še celo nedoklicani hočejo v to svrhu le izkorjščati v druge namene.

— **Uživanje državne preskrbnine** (mirovine, vdovnine, vzgojnine, sirotnine) v inozemstvu dovoljuje v smislu

naredbe bivšega finančnega ministrstva z dne 8. oktobra 1910 (drž. zakonik 187) resortno ministrstvo sporazumno z ministrstvom financ in ministrstvom za zunanje zadeve. Dokumentirane prošnje za uživanje mirovine v inozemstvu je kolokovati z 2 Din, ter vlagati pri onem nakazilojem oblastvu, ki je odmerilo preskrbnino, ne pa pri delegaciji ministrstva financ. Ob enem se pripominja, da se izdajajo taka dovoljenja samo v posebnih oziroma vrednih primerih.

— **Iz ljubljanskega učiteljskega društva.** 1. Na zadnji opomin se je odzvalo precej dolžnikov ter poravnalo svoje dolgeve za l. 1921, pri mnogih je pa naletel blagajnik na gluha ušesa! Odbor hoče počakati še do 1. maja, morda se ta ali oni zave svojih dolžnosti, ki jih ima napram skupnosti; če pa bode to čakanje brezuspešno, tedaj bode uveljavil sklen občnega zbora z dne 25. februarja t. l. Potrpežljivosti je dovolil in organizacija ni tu, da samo eni plačujejo, drugi pa brezbrizno gledajo ob strani na njeno delo... 2. Vse one, ki niso društvu ničesar nakazali za l. 1922, opozarja društveni odbor na § 5. društvenih pravil, po katerem je plačevati članarino naprej in sicer vsaj četrtletno. Odbor je za redno plačevanje naznanjenih članov odgovoren poverjeništvu UJU. Če ne dobimo prve dni prihodnjega meseca nikakega nakazila za l. 1922, ustavimo liste, kar naj vzamejo prizadeti na znanje! — 3. Na zborovanju dne 8. t. m. je bil sprejet predlog, da se zviša društvena članarina na K 280 oziroma Din 70. Naprošajo se vsi člani in članice, da ta povišek pri svojem prvem plačevanju upoštevajo. **Blagajnik.**

— **Učenci dvorazrednice v Smledniku** so nabrali in odposlali »Jugoslovenski Matici« v Ljubljano 146,30 Din za pirhe.

— **Umrli so trije vpok. nadučitelji.** Lavrič Franc, Loker Anton in Fabjančič Franc. Vsi trije so bili člani društva vpo-kojenega učitelstva za Slovenijo, Blagi jim spomin!

— **Mladina trirazredne šole v Dragatušu** je nabrala kot pirhe za leto 1922. 432 K. Ista je tudi nabrala za rusko stradajočo deco 208 K.

— **Maturanti in maturantke ljubljanskega učiteljskega iz l. 1912.** se sestanemo ob 10letnici v Ljubljani. Da sporazumno določimo dan, se vabite, da sporočite na moj naslov, kdaj bi bilo prikladnejše: ali 28.—29. junija ali pa ob sokolskem zletu sredi avgusta. Tov. pozdrav! C. Dequal, Dvor, Dolenjsko.

— **Zahvala.** Pevski zbor ljubljanskega drž. učiteljskega za lepo uspeli izlet in koncert 23. t. m. na Vrhniki vsem, ki so k temu pripomogli, najiskrenejše zahvaljuje. Zlasti pa izreka svojo globoko zahvalo g. učit. Vuku, ki je z največjo požrtvovalnostjo prevzel vse priprave za koncert ter nabral, nepričakovano visoko vsoto za pogostitev revnejših pevcev in pevki. Pevski zbor se nadalje zahvaljuje lastnikom konzervne tovarne »Vrhnika« za ljubeznivo razkazovanje, pojasnjevanje in pogoščenje ter vsem Vrhničanom, ki so v tako obilem številu posetili koncert in s tem okrepili samozavest bodočih narodnih vzgojiteljev.

— **Zahvala.** Na občnem zboru »Kola jugoslovenskih sester v Ljubljani« se je sklenilo soglasno, da se izreče vsemu učitelstvu najsrčnejša zahvala za uspešno sodelovanje pri razpečevanju srečk. Vsled marljivosti našega učitelstva se je naš čisti dobiček znatno pomnožil, tako da nam bo zopet mogoče lajšati bedo in pomanjkanje. Za odbor: Franja Tavčarjeva, predsednica.

Vestnik meščanskih šol.

— **Izpraševalne takse.** Te dni so dobila šolska vodstva dopis o povišanju pristojbin za strokovne in druge izpite. Dasi so posamezne številke precej visoke, vendar radi priznamo, da še izdaleka ne dosežajo one višine, ki bi odgovarjala današnji vrednosti oziroma nevednosti našega dinarja. Izpraševalec bo rekel, da je malo, izpraševancu se bo zdelo veliko, posebno če bo pri izpitu padel. Ob tej priliki vprašamo oblast, kdaj namerava povišati izpraševalne takse za one, ki delajo izpite za 3. ali 4. razred meščanske šole. Napominana taksa je še danes 12 K ali reci tri dinarje. Izpraševanja se udeležujejo brez ravnatelja, ki je predsednik, naimani štirje strokovni učitelji, ki dobe za svoj trud ogromno in pravično plačilo ½ dinarja ali v blagu eno cigareto srednje vrste. Kdor ne kadi, kar je seveda čisto nepotreben šport, si lahko danes, ko to pišem, še kupi žemljo za tiste dinarje. Vsak obrtnik in vsak trgovec uravnava svoje cene po dnevnem kurzu, javka in protestira pri vsakem davku, a si da obenem plačati od nas uradnikov dva-

krat toliko kolikor znaša davek. Le mi bi morali dobivati plačo po predvojnih razmerah. Svoječasno je višji šol, svet celo rekel, da ne bi smeli tirjati za izpite nikakršnih taks, ker je po naši ustavi pouk brezplačen! Ko smo bili v Beogradu, sem srbskim tovarišem povedal, kako famozno zna naš višji šol, svet reševati taka vprašanja. Smejali so se, in po pravici! Je li to pouk, če hoče napraviti dvajset- ali tridesetleten železničar izpit o predmetih meščanske šole? Mož bi se gotovo na stara kolena ne učil, če bi mu njegova oblast ne dala za položeni izpit boljše službe. Prav tako sem tudi jaz delal izpit za strokovnega učitelja, ker so mi rekli, da bom bolje plačan. V tem oziru sem se sicer zmotil, tako sem na le plačal, pa še prav rad. In še več bi bil plačal za isto uradno izpraševalo. Izpraševanje se ne vrši v šolskem času, ampak moramo za to opravilo uporabiti prosti čas, ki je popolnoma naš, in ki si ga imamo pravico razdeliti in uporabiti v svoj prid. O »zastojnih« je že raniki Cankar izpregovoril pošteno besedo. Seveda mi ni znano, je li mislil tudi na učitelje. Ker moram imeti za izpraševanje usposobljenost, ki sem jo plačal s takso, zahtevam, da mi izpraševanec takisto plača primeren znesek za izpraševanje, ki ga bo uporabilo za boljše službo. In ta znesek bodi tako velik, da bo dosegal vrednost dveh predvojnih kron za vsakega izpraševalca. Obrtnik ali trgovec, ki zna pač bolje »računati« nego mi, bi se tako ponižni zahtevi smejal. Vsa ravnanja meščanskih šol naj s posebnimi vlogami zahtevajo povišek teh sramotnih taks in naj izjavijo, da bojo v nasprotnem slučaju odklonila vsakega kandidata. Večina teh itak nič ne zna.

Vestnik učitelj. upokojencev.

—op Iz odborove seje »Društva vpo-kojenega učitelstva Slovenije« 12. t. m. Zadnji zapisnik se je prečital in odobril. Tajnik je poročal da je bilo v 9 mesecih od 21. 7. 1921 do 31. 3. 1922 sedem smrtnih slučajev in sicer: Punčah, Čenčič, Kokalj, Koželj, Sihadobnik, Hudovernik in Trobei. Za nje se je izplačalo 3256 K. Prošnja na magistrat za cenejši premog v Ljubljani stanujočim članom je imela dober uspeh. Na posredovanje društvenega tajnika so se prošnje za podporo na razne zavode prav ugodno rešile. Društvu so darovali: Jadranska banka 1000 K, Kredita banka 1000 K, Slov. kred. banka 500 K, Banka Slavija 400 K, Kmetiska posojilnica 300 K, Prometna banka 200 K, Celjsko učiteljsko društvo 200 K, Ptujsko učitelj. društvo 20 K, Vpok. učitelj g. Horvat Kasp. 50 K, Neimenovani gosp. 40 K, Drugi neimenovani g. uč. 20 K. Vsem gorj navedenim darovalcem izreka odbor svojo srčno zahvalo. Zaradi vedno večje draginje se sklone, da se udnina poviša na 2 dinarja 50 para. — in sicer 2 dinarja za posmrtnino, 50 para pa za upravne stroške. Društvo ima 128 pravih in 10 podpornih članov. Občni zbor se skliče na 5. julija t. l. — Po izvršanem dnevnem redu je zaključil predsednik sejo. M. B.

Naše narodno prosvetno delo.

—po V Trebnjem je na velikonočni poned. in 2. aprila t. l. uprizoril domači diletantski odsek in pevski zbor pod vodstvom učitelstva na šolskem odru narodno igro »Krivoprisežnik«. Čisti dobiček v znesku 3000 kron se je nakazal Jugosl. Matici. Tako je šolski oder postal torišče splošne prosvete namenjene ne samo šolski mladini ampak tudi širšim plastem naroda.

Naša gospodarska organizacija.

—k Učiteljski konvikt v Ljubljani in Učiteljski dom v Mariboru. Z ozirom na razna razmotrivanja se nam zdi potrebno ugotoviti, da ustanovitev društva za zgradbo Učiteljskega doma v Mariboru ne smatramo kot konkurenčno podjetje Učiteljskemu konviktu v Ljubljani. Priznamo njega upravičenost in bomo z enako vneto podpirali stremljenje za zbiranje prispevkov za Učiteljski dom v Mariboru kot smo do sedaj podpirali stremljenje za Učiteljski konvikt. Prepričani smo, da bodo kolegi in kolegije ljubljanskega okoliša z enako vneto prispevali za Učiteljski dom v Mariboru kot so podpirali tamošnji kolegi Učiteljski konvikt v Ljubljani. Oba doma moramo smatrati kot naš skupni smoter!

Pristopite k „Jugoslavanski Matici!“

Iz naše stanovske organizacije.

Delo okrajnih društev v Sloveniji.

+ UČIT. DRUŠTVO ZA POLITIČNI OKRAJ LJUTOMER zboruje v četrtek, dne 4. maja t. l. pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Od 9.—10. pevska vaja. Začetek zborovanja točno ob 10. uri! Vspored: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. Razne stanovske in šolske zadeve. 4. O pouku iz rastlinoznanstva v osnovni šoli. Poroča in s praktičnimi poskusi poučuje tov. Ivanjšič. — Udeležba je obvezna! Za pevce tudi pevska vaja! Odsotnost se mora opravičiti! — Predsednik.

+ SAVINSKO UČ. DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ ZBORUJE 4. maja 1922. točno ob 2. pop. na Gomilskem po sledečem sporedu: 1. Hospitacija iz zemljepisja (tov. Zotter). — 2. Odobritev zadnjega zapisnika. — 3. Došli dopisi. — 4. Predavanje tovarišice Brišnikove o gospodinskem nadaljevalnem tečaju. — 5. Določitev članarine in vplačevanje za prvi polletni obrok. — 6. Nasveti glede naročitve novih knjig za okr. učit. knjižnico. — 7. Slučajnosti.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO zboruje v četrtek, dne 4. maja popoldne v risalnici deške meščanske šole. Ob 15. (3.) uri je pevska vaja, ob 16. (4.) zborovanje, pri katerem govori tovariš Skala »O srbskem pesništvu« ter tovariš Segula: »Počitniški učit. savezi«. Udeležitev je obvezna za vse člane.

+ NOVOMEŠKO UČIT. DRUŠTVO ZBORUJE v soboto 6. maja t. l. ob 9. uri dop. v telovadnici I. mestne šole na Leporočilo predsednika. 2. Šolski oder: poroča in pokaže nazorno tov. M. Kosec. 3. Ferijalni Savez in učiteljsvo: poroča tov. V. Pirnat. 4. Predlog zakona o civilnih državnih nameščencih: poroča tov. Matko. 5. Slučajnosti. Za kosilo naj se udeleženci javijo že prej pri tov. nadučitelju Koscu v Trebnjem, Odbor.

+ DRUŠTVO UČITELJEV IN ŠOLSKIH PRIJATELJEV ZA OKRAJ LJUBLJANSKE OKOLICE ima občni zbor dne 6. maja 1922 ob 9 uri dop. v telovadnici I. mestne šole na Ledini v Ljubljani. Dnevni red je: 1. Pozdrav. 2. Vzgoja mladine v narodno-državnem duhu. Poroča g. učitelj Trošt Francišek iz D. M. Polje. 3. Poročilo odbora in rač. preglednikov. 4. Slučajnosti.

+ UČIT. DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ ZBORUJE na Dolu v soboto, 6. maja ob 10. uri po sledečem sporedu. 1. Hospitacija v 2. razredu. 2. Zapisnik. 3. »O medsebojnih odnošajih učitelstva«. Predava tovariš nadzornik g. Ljud. Černež. 4. Petje. 5. Društvene in stanovske zadeve. 6. Slučajnosti. Nujno potrebno je, da se javi zaradi obeda do 5. maja vsak udeleženec tov. Vitku Jurku na Dolu, ker je sicer gostilničarju nemogoče, oskrbeti v ta namen vse potrebno. Da ne bo tega dne manjkalo ni jednega člana, to pričakuje zanesljivo — odbor.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ zboruje dne 13. maja t. l. v Dobropoljah. Na dnevnem redu je kmetijsko predavanje in redni občni zbor društva. Glede kosila naj se vsak sam priglasji pri tov. Filipičniku, učitelju v Dobropoljah. Zdravo!

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARNBERŠKI OKRAJ zboruje v sredo dne 17. maja t. l. ob 9. uri v Vuzenici pri g. Mravljaku in sicer. Dnevni red: 1. Spremembe v načrtu zak. o osn. šolah: poroča tov. Mirko Lešnik. 2. »Doživljaji v ruskem vjetništvu« poroča tov. A. Vi-sočnik. 3. »O šolski higijeni« (nadaljevanje) podava dr. Makso Pregl. 4. Sprejem članov k »Samopomoči« in zdravniški pregled. 5. Slučajnosti.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

— J. K. n. P.: Če stavimo ime avtorja na koncu spisov imamo posebne vzroke! Pri nas se ljudje tako vedno pradi vprašujejo: Kdo piše in ne, kaj piše? Zato se nam zdi povsem umestno, da se z vsemi sredstvi zatira ta nečedni »običaj«. Iz tega vzroka torej postavimo avtorjevo ime — če ga že objavimo — na koncu sestavka, le v izjemnem slučaju, če avtorjevo ime tako avtoritativno deluje, da vzbudi pozornost čitateljev, ga stavimo spredaj. Splošen običaj je bil, da je uredništvo zahtevalo podpis le pod one članke, za katere ni hotelo prevzeti odgovornosti ali pa, s katerim se ni strinjalo. (Drugače pri znanstvenih revijah in razpravah). Posebno po prevratu se je pa pričelo vse podpisovati; ta običaj seje uvedel v dnevne časopise in tako tudi v naš list. S tem pa izgublja smer lista in stranke, oz. organizacije, katero

list zastopa, na veljavi in vse kar list piše se smatra kot mnenje posameznikov, ki pišejo v list. Anonimnost in z njo zvezana uredniška tajnost je ona privlačna sila in moč časopisja, ki mu daje vpliv in smer, kot mnenje celote, ki daje listu in organizaciji, katero zastopa list, poseben prestiž. — Uporabiti je vsa sredstva, da čitatelje privedemo do čitanja vseh člankov, zato mora že v naslovu tiskati privlačno jedro, ki vzbudi bralčevo pozornost, uporabiti je večji tisk naslova ali posebno notico med dnevnimi vestmi, ki ga opozarja na članek, ker te vsaj pregleda, če ne prebere, vsakdo. Ne gledamo na one, ki izpolnijo svojo duševno dolžnost do stanu in organizacije, ampak na one, ki jih moramo z veliko silo vlačiti za seboj, ker jim list prečesto obleži tako, kakor ga prejmejo. Ni pa samo pri nas tako, zato bi bilo napadno izrabljati to našo izjavo! Anonimnost je za nas principijelno vprašanje o katerem hočemo izpregovoriti še odločilno besedo, ker nečemo izgubiti tudi onih sotrudnikov, ki so za princip podpisovanja.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Vse naše članstvo, šolska vodstva in okrajne učit. knjižnice opozarjamo, da imamo na zalogi še sledeče stare letnike »Popotnika«: 1886, 1888 do 1892, 1894, 1895, 1900, 1904 do 1910, 1912 do 1917. Sezite pridno po njih. Uprava listov UJU.

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl Moderni planovi za proučevanje djaka. Dr. Paja Radosavičević. Izšla kot 3. zvezek »Učiteljske ročne biblioteke«, ki jo urejuje učitelj Dušan Ružič in izhaja v knjigarni učit. del. dr. Natošević v Novem Sadu. Cena 8 Din.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

RAZPIS UČNIH MEST.

Razpisujejo se naslednja učna mesta v stalno namestitev:

I. Celjski okraj:

1. Dobrna, 4-razrednica, nadučiteljsko mesto ter po eno mesto učitelja in učiteljice.
2. Dramlje, 4 razrednica, nadučiteljsko mesto in eno mesto učitelja ali učiteljice.
3. Gotovlje, 3 razrednica, eno mesto učitelja ali učiteljice.
4. Griže, 5 razrednica z razred. za oddaljene, eno mesto za učitelja ali učiteljico.
5. Št. Jurij juž. žel., deška 5razrednica, 2 mestj za učitelja.
6. Ljubečna, 5 razrednica, nadučiteljsko mesto in 3 učiteljska mesta (vsaj eno za učitelja).
7. Št. Lorenc pod Prožinom, 3 razrednica, po eno mesto za učitelja in učiteljico.
8. Nova cerkev, 4 razrednica, nadučiteljsko mesto in eno mesto za učitelja ali učiteljico.
9. Št. Pavel pri Preb., 6 razredn. z razred. za oddaljene, eno mesto za učitelja.
10. Št. Peter Sav. d., 3 razredn., eno mesto za učitelja ali učiteljico.
11. Petrovče, 5 razredn., 1 mesto za učitelja ali učiteljico.

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so nam bili izkazani ob nenadomestljivi izgubi naše nad vse ljubljene hčerke, oziroma sestrice, gospodične

PAVLINE ČERNE

učiteljice v Turnišču,

se tem potom najtopleje zahvalujemo vsem, ki so v času njene boleznj jo tolažili

Posebno se zahvalujemo gg. kolegom, kolegijam, gg. častnikom, vsem uradnikom, šolski mladini, osobito pa gdč. učiteljici Tonči Jezevškovi za ves trud, ki ga je imela, da se je pogreb tako sijajno izvršil.

Istotako se zahvalujemo za prekrasne vence in cvetje — ter vsem, ki so jo spemili na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1922.

Globoko žalujoča rodbina Černetova.

12. Zgornja Ponikva, 2 razredn., nadučiteljsko in učiteljsko mesto (posebno pripravno za učiteljsko dvojico).

13. Svetina, enorazredn., mesto za učitelja-voditelja.

14. Teharje, 4-razrednica z 1 vzporednico, mesto za učitelja ali učiteljico.

15. Mesto za okrajnega pomožnega učitelja s sedežem v Celju.

II. Laški okraj:

1. Henina, krajni šolski svet Jurklošter, enorazrednica, mesto učitelja-voditelja.

2. Sv. Katarina, krajni šolski svet Trbovlje, dvorazredn., eno mesto učitelja ali učiteljice.

3. Laško, 6 razredn. z 2 vzporedn., 1 mesto učitelja ali učiteljice.

4. Loka pri Zid. m., 3-razredn., 1 mesto za učiteljico.

5. Sv. Miklavž nad Laškom, enorazredn., mesto učitelja-voditelja.

6. Trbovlje, deška 7-razredn. z 2 vzporedn., 1 mesto učitelja.

7. Trbovlje, deklška 6 razredn. z 2 vzporedn., 1 mesto učiteljice.

8. Trbovlje-Vode (krajni šol. svet Trbovlje), osemrazredn. s 3 vzporedn. deška šola, 3 mesta za učitelje.

9. Trbovlje-Vode, 8 razredn. dekl. šola s 3 vzporedn., 3 mesta za učiteljice.

10. Zidani most, 4. razredn. z 1 vzporedn., 1 mesto učitelja ali učiteljice.

III. Vranski okraj:

1. Braslovče, 6 razredn., 1 mesto učitelja in 1 mesto učitelja ali učiteljice.

2. Št. Jurij ob Tab., 4-razrednica z 1 vzporednico, 1 mesto učitelja.

3. Polzela, 5 razredn., mesto nadučitelja.

4. Vransko, 6 razredn. z 1 vzporedn. in razred. za oddaljene, eno mesto učitelja in eno mesto za učitelja ali učiteljico.

Pravilno opremljene prošnje se naj predložijo službenim potom pri dotičnem krajnem šolskem svetu do 16. maja 1922.

Celje, dne 14. aprila 1922.

Predsednik

Žužek I. r.

Štev. 1673 o. š. sv.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

Po naročilu višjega šolskega sveta z dne 10. aprila 1922, št. 4797, se razpisuje v stalno nameščenje učiteljsko in voditeljsko mesto na enorazredni dvojezični osnovni šoli v Nemški Loki.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo najkasneje do dne

11. maja 1922

po predpisani službeni poti pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet Kočevje,

dne 18. aprila 1922,

Predsednik:

Dr. Fran Ogrin, I. r.

Št. 235

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

Na podlagi odloka višjega šolskega sveta z dne 27. marca 1922, št. 3138 se razpisuje učiteljsko službo na štirirazredni osnovni šoli v Dobrovi v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo po predpisani poti do dne

25. maja 1922

pri podpisanim okrajn. šolskem svetu.

Okrajni šolski svet Brežice,

dne 8. aprila 1922.